

Hugh Jansman

Het KAD beschikt over een inspirerend docentencorps. Regelmatig stellen we een aantal vragen aan een docent die ons of de cursisten is opgevallen. In dit nummer: Hugh Jansman.

Welke cursus bij het KAD geef je?

Sinds 2018 geef ik de cursus Steenmarter en andere marterachtigen die ik van mijn collega Gerard Müskens heb overgenomen na zijn pensionering. Hierin wordt het gedrag van marters in het algemeen en van de steenmarter in het bijzonder behandeld. Vorm, functie, gedrag, terrein-gebruik, voortplantingsbiologie, voedsel, en uiteraard ook de door mensen ervaren schade en overlast komen in deze cursus aan bod. Vanuit Wageningen Environmental Research (WENR, voorheen Alterra), waar ik werk, hebben we veel onderzoek aan marters gedaan. Op dit moment doen we vooral onderzoek aan bijvoorbeeld de otter en de wolf.

Waarom is deze nascholing interessant?

Directe aanleiding is natuurlijk dat in bepaalde situaties steenmarteroverlast verholpen mag worden, maar dit is per provincie verschillend geregeld. Bovendien is een vergissing met bijvoorbeeld de boom-marter snel gemaakt. Als ecoloog vind ik de beleving rond schade interessant. Dit is namelijk een menselijk perspectief. De natuur kent helemaal geen schade. Een steenmarter beleeft het doden van kippen in een ren niet anders dan het doden van een houtduif in het bos. Die menselijke beleving fascineert me. De ene gedupeerde wil de dader direct dood, de andere probeert zijn gehouden dieren beter te beschermen. Mens-natuur conflicten zijn dan ook altijd mens-mens belevingsverschillen. Wat is voor jou natuur? Welke rol speelt de mens daarin? Wat is dierenwelzijn? Bij thema's als de Oostvaardersplassen en de terugkeer van de wolf zie je dat verschil in beleving sterk terug. Dit behandel ik ook in de cursus omdat dit volgens mij voor plaagdierbeheersers van belang is in het contact met de klant, in dit geval iemand met schade en overlast door steenmarters.

Wat spreekt jou zelf aan in deze nascholing?

Ik ervaar in mijn werkveld regelmatig dat mensen geen of juist foutieve kennis hebben over hoe ecosystemen werken, hoe populaties van dieren gereguleerd worden door prooiaanbod, ziekten en predatoren en hoe populaties onderling hun aantallen reguleren. Die kennis is van belang om beheer en beleid op af te stemmen. Voor deze cursus betekent dat concreet dat het wegvangen van een steenmarter niet het probleem oplost, tenzij je als plaagdierbeheerser elke maand bij dezelfde klant dat klusje wilt doen. Oplossingen liggen meer in het ontoegankelijk en oninteressant maken van huizen of auto's voor steenmarters.

Hoe sluit dit onderwerp aan op jouw expertise?

Vanuit WENR doen we vooral beleidsadviseerend onderzoek dat zich met name richt op soorten die op uitsterven staan of soorten die maatschappelijk voor 'onrust' zorgen. Beide problemen (uitsterven en maatschappelijke onrust) zijn vaak terug te voeren op intensief (agrarisch) gebruik van het landschap, waardoor de natuur in de knel kan komen. Wij adviseren overheden over faunabeheerplannen, beverbeheer, ganzen, wolven et cetera.

Persoonlijk vind ik de maatschappelijke beleving erg interessant. De vervreemding van wat natuur is, dierenwelzijn, en ook de consequenties van onze niet-duurzame manier van leven. Co-existentie, het weer samen leren leven met natuur is daarbij belangrijk. Naast mijn baan bij WENR geef ik als ZZP-er lezingen over natuur en natuurlijk leiderschap.

